

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет спеціальної освіти, психології і соціальної роботи
Кафедра логопедії та спеціальних методик

ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ
ООК 08

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО КУРС

Науково-педагогічні працівники	<p>Докучина Тетяна Олександрівна Посада: доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти Науковий ступінь: кандидат педагогічних наук Вчене звання: доцент Е-mail викладача: dokuchyna@kpnu.edu.ua Профайл викладача: https://kaf-korped.kpnu.edu.ua/sklad-kafedry/dokuchyna-tetiana-oleksandrivna/ Контактний тел. +380671405299</p>
	<p>Марціновська Ірина Петрівна Посада: доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти Науковий ступінь: кандидат педагогічних наук Вчене звання: доцент Е-mail викладача: irinacor_ped@kpnu.edu.ua Профайл викладача: https://kaf-korped.kpnu.edu.ua/m_artsinovska-iryna-petrivna/ Контактний тел. +380961549318</p>
	<p>Панчук Олег Петрович Посада: доцент кафедри фізики Науковий ступінь: кандидат педагогічних наук Вчене звання: доцент Е-mail викладача: panchuk.op@kpnu.edu.ua Профайл викладача: https://mvf.kpnu.edu.ua/sklad-kafedry/panchuk-oleh-petrovych/ Контактний тел. +380974460721</p>
Е-mail кафедри	kaflogoped@ukr.net , kaflogoped@kpnu.edu.ua
Освітньо-професійна програма	Спеціальна освіта (Логопедія)
Спеціальність/ спеціалізація	А6 Спеціальна освіта (за спеціалізаціями) / А6.01 Логопедія
Галузь знань	А Освіта
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Статус освітнього компонента (ОК)	Освітній компонент професійної підготовки
Сторінка курсу в MOODLE:	https://moodle.kpnu.edu.ua/course/view.php?id=393
Консультації	Очні та онлайн-консультації. Щочетверга – 15.00-16.00

ПРЕРЕКВІЗИТИ І КОРЕКВІЗИТИ КУРСУ		
Міждисциплінарні зв'язки	Вивчення навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності» передбачено на першому курсі у першому семестрі. Паралельно вивчаються «Психологія», «Анатомія, фізіологія, патологія дітей з основами генетики». Зміст навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності» закладає теоретичну основу для вивчення дисциплін спеціального психолого-педагогічного циклу та спеціальних методик.	
Мова викладання	українська	
ОБСЯГ ДИСЦИПЛІНИ		
Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік навчання	1-й	1-й
Семестр вивчення	1-й	1-й
Кількість кредитів ЄКТС	5	5
Загальний обсяг годин	150	150
Кількість годин навчальних занять	60	16
Лекційні заняття	22	6
Практичні заняття	38	10
Семінарські заняття	-	-
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна та індивідуальна робота	90	134
Форма підсумкового контролю	Екзамен	Екзамен
Анотація курсу	Дисципліна «Вступ до спеціальності» передбачає формування у здобувачів вищої освіти первинних знань та уявлень про спеціальну освіту та особливості розвитку дітей ООП; адекватного позитивного ставлення до дітей з ООП; готовності здійснювати навчально-виховну та корекційно-розвиткову роботу з дітьми з особливими освітніми потребами.	
Мета і завдання курсу	Метою викладання навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності» є ознайомити здобувачів вищої освіти із завданнями та понятійно-категоріальним апаратом корекційної педагогіки, особливостями розвитку різних категорій дітей з особливими освітніми потребами, організацією їхнього навчання та виховання у закладах спеціальної та інклюзивної освіти; набуття студентом знань, умінь і навичок для здійснення професійної діяльності з урахуванням ризику виникнення техногенних аварій й природних небезпек, які можуть спричинити надзвичайні ситуації та привести до несприятливих наслідків, а також формування у здобувачів вищої освіти відповідальності за особисту та колективну безпеку.	

ФОРМАТ КУРСУ	
Форми та види проведення навчальних занять	<p><u>Форма</u> навчання – денна / заочна / дистанційна</p> <p><u>Види</u> навчальних занять: лекційні заняття, практичні, заняття, консультації</p>
Методи та форми контролю	<p>Поточний контроль проводиться з метою перевірки рівня підготовки здобувачів вищої освіти за визначеною темою; забезпечення зворотного зв'язку між викладачем та здобувачами вищої освіти, управління навчальною мотивацією здобувачів. Поточний контроль проводиться у формі усного опитування, письмового експрес-контролю, виступів здобувачів при обговоренні теоретичних питань, виконанні практичних завдань, а також у формі тестування та ін.</p> <p>Форма модульного контролю: модульна контрольна робота. Формою підсумкового контролю є екзамен.</p>
Необхідне технічне та програмне забезпечення, обладнання	<p>Вивчення курсу не потребує спеціального матеріально-технічного та/або інформаційного забезпечення; можливе використання проектора й ноутбука / персонального комп'ютера для створення презентацій у форматі MS Power Point. Передбачається застосування об'єктно-модульного динамічного середовища навчання MOODLE.</p>
Інтегральна компетентність (ІК)	<p>Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми спеціальної та інклюзивної освіти у процесі корекційно-педагогічної, діагностико-консультативної, дослідницької та культурно-просвітницької діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій і методів спеціальної та інклюзивної освіти загалом та логопедії зокрема і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p>
Загальні компетентності (ЗК)	<p>Загальні компетентності:</p> <p>ЗК – 2 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК – 10 Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>ЗК – 11 Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів не доброчесності.</p>
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	<p>Спеціальні компетентності:</p> <p>СК – 1 Усвідомлення сучасних концепцій і теорій функціонування, обмеження життєдіяльності і здоров'я, раннього втручання, розвитку, навчання, виховання і соціалізації осіб з порушеннями мовлення.</p> <p>СК – 2 Здатність до аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду становлення і розвитку спеціальної та інклюзивної освіти, логопедії.</p> <p>СК – 3 Здатність застосовувати психолого-педагогічні, дефектологічні, медико-біологічні, лінгвістичні знання у сфері професійної діяльності.</p>

	<p>СК –14 Здатність до роботи із спільнотою – на місцевому, регіональному, національному, європейському і більш широкому глобальному рівнях з метою формування толерантного, гуманного ставлення до осіб з порушеннями мовленнєвого розвитку, розвитку здатності до рефлексії, включаючи спроможність обдумувати як власні, так й інші системи цінностей.</p> <p>СК – 16 Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.</p>
--	--

СХЕМА КУРСУ

Денна форма

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Разом	у тому числі				
		лекційні заняття	практичні заняття	лабораторні заняття	самостійна робота	індивідуальна робота
Змістовий модуль 1. Загальні основи спеціальності 016 Спеціальна освіта						
Тема 1.1. Зміст та організація навчання за спеціальністю 016 Спеціальна освіта у Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка	12	2	4		6	
Тема 1.2. Діти з особливими освітніми потребами як суб'єкт спеціальної освіти	15	4	4		7	
Тема 1.3. Спеціальна педагогіка як наука	10	1	2		7	
Тема 1.4. Загальна характеристика сучасної системи освітньо-корекційних послуг	10	1	2		7	
Тема 1.5. Характеристика професійної діяльності фахівця спеціальної освіти	13	2	4		7	
Разом за змістовим модулем 1	60	10	16		34	
Змістовий модуль 2. Психолого-педагогічна характеристика різних категорій дітей з особливими освітніми потребами						
Тема 2.1. Психолого-педагогічна характеристика дітей з сенсорними порушеннями (слуху та зору)	11	2	2		7	
Тема 2.2. Психолого-педагогічна характеристика дітей з інтелектуальними порушеннями	12	2	2		8	
Тема 2.3. Психолого-педагогічна характеристика дітей із ЗПР	11	1	2		8	
Тема 2.4. Психолого-педагогічна характеристика дітей з порушеннями опору-рухового апарату	11	1	2		8	
Тема 2.5. Психолого-педагогічна характеристика дітей з порушеннями мовлення	12	2	2		8	

Тема 2.6. Психолого-педагогічна характеристика дітей з порушеннями емоційно-вольової сфери	13	2	4		7	
Разом за змістовим модулем 2	70	10	14		46	
Змістовий модуль 3. Безпека життєдіяльності						
Тема 3.1. Категорійно-понятійний апарат. Правові основи безпеки життєдіяльності	4	2				2
Тема 3.2. Природні загрози та характер їхніх проявів і дії на людей	4		2			2
Тема 3.3. Техногенні небезпеки та їхні наслідки.	4		2			2
Тема 3.4. Соціально-політичні небезпеки	4		2			2
Тема 5.5. Перша допомога та самопомога в екстремальних ситуаціях.	4		2			2
Разом за змістовим модулем 3	20	2	8			10
Разом годин	150	22	38			90
Заочна форма						
Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Разом	у тому числі				
		лекційні заняття	практичні заняття	лабораторні заняття	самостійна робота	індивідуальна робота
Змістовий модуль 1. Загальні основи спеціальності 016 Спеціальна освіта						
Тема 1.1. Зміст та організація навчання за спеціальністю 016 Спеціальна освіта у Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка	13		2		11	
Тема 1.2. Діти з особливими освітніми потребами як суб'єкт спеціальної освіти	14	2	2		10	
Тема 1.3. Спеціальна педагогіка як наука	11				11	
Тема 1.4. Загальна характеристика сучасної системи освітньо-корекційних послуг	13	2			11	
Тема 1.5. Характеристика професійної діяльності фахівця спеціальної освіти	11				11	
Разом за змістовим модулем 1	62	4	4		54	
Змістовий модуль 2. Психолого-педагогічна характеристика різних категорій дітей з особливими освітніми потребами						
Тема 2.1. Психолого-педагогічна характеристика дітей з сенсорними порушеннями (слуху та зору)	15				15	
Тема 2.2. Психолого-педагогічна характеристика дітей з інтелектуальними порушеннями	11		1		10	
Тема 2.3. Психолого-педагогічна характеристика дітей із ЗПР	11		1		10	

Тема 2.4. Психолого-педагогічна характеристика дітей з порушеннями опоно-рухового апарату	11		1		10	
Тема 2.5. Психолого-педагогічна характеристика дітей з порушеннями мовлення	15				15	
Тема 2.6. Психолого-педагогічна характеристика дітей з порушеннями емоційно-вольової сфери	11		1		10	
Разом за змістовим модулем 2	64		4		70	
Змістовий модуль 3						
БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ						
Тема 3.1. Категорійно-понятійний апарат. Правові основи безпеки життєдіяльності	4	2				2
Тема 3.2. Природні загрози та характер їхніх проявів і дії на людей	2					2
Тема 3.3. Техногенні небезпеки та їхні наслідки.	2					2
Тема 3.4. Соціально-політичні небезпеки	2					2
Тема 3.5. Перша допомога та самопомога в екстремальних ситуаціях.	4		2			2
Разом за змістовим модулем 3	14	2	2			10
Разом годин	150	6	10			134
<i>ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ</i>						
<p>ПРН – 1 Знати сучасні теоретичні основи спеціальної освіти відповідно до спеціалізації, застосовувати методи теоретичного та експериментального дослідження у професійній діяльності, релевантні статистичні методи обробки отриманої інформації, узагальнювати результати дослідження.</p> <p>ПРН – 2 Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування конкретних задач спеціальної та інклюзивної освіти.</p> <p>ПРН – 3 Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності у контексті професійних завдань.</p> <p>ПРН – 5 Розуміти принципи, методи, форми та сутність організації логопедичного супроводу в різних типах закладів.</p> <p>ПРН – 7 Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом.</p> <p>ПРН – 9 Мати навички комплектування та організації діяльності спеціальних закладів освіти, спеціальних груп у закладах дошкільної освіти, спеціальних класів у закладах загальної середньої освіти тощо.</p> <p>ПРН – 10 Здійснювати спостереження за дітьми з порушеннями мовлення, реалізовувати логопедичний супровід з урахуванням їхніх психофізичних, вікових особливостей, індивідуальних освітніх потреб, можливостей та здібностей.</p> <p>ПРН – 18 Знати основи запобігання корупції, суспільної та академічної доброчесності на рівні, необхідному для формування нетерпимості до корупції та проявів недоброчесної поведінки серед здобувачів освіти та вміти застосовувати їх в професійній діяльності.</p> <p>ПРН – 19 Застосовувати у професійній діяльності знання про методики та технології, форми і засоби початкового навчання і виховання дітей з порушеннями мовленнєвого розвитку.</p>						

ПОЛІТИКА КУРСУ

1. Необхідність дотримання обов'язкових принципів академічної доброчесності, визначених Кодексом академічної доброчесності в КПНУ https://drive.google.com/file/d/1W_tRKAqt4kKFyD1zNzR76uxVZY3mUjBV/view та Положенням про дотримання академічної доброчесності <https://drive.google.com/file/d/1nVC6hDHeT4WxNS5c45xybMiWBEVDbGpb/view>
2. Відвідування занять здобувачами вищої освіти є обов'язковою складовою організаційного освітнього процесу. Про неможливість відвідування занять з поважних причин мають завчасно повідомляти викладача (-ів). Деталі за покликанням: <https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLrRbcQA86/view>
3. Спілкування з викладачами здійснюється під час лекційних і практичних занять (участь у бесідах, дискусіях, відповіді на питання тощо). Викладачі щотижня проводять консультації (офлайн і онлайн). Підтримується креативна ініціатива здобувачів вищої освіти. Очікується, що здобувачі будуть задавати викладачам запитання, цікавитися додатковими відомостями й сучасними науковими знаннями з курсу.
4. Для пошуку рекомендованої літератури здобувачі можуть послуговуватися бібліотекою університету, фахових кафедр та інтернетними ресурсами. Здобувачі заохочуються до використання літератури, якої немає з-поміж рекомендованої.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ

Форми оцінювання	<p>Оцінювання навчальної дисципліни проводиться за результатами поточного, модульного та підсумкового контролю.</p> <p>Оцінка за поточний контроль складається з оцінювання аудиторної та результатів самостійної роботи здобувача/ІНДЗ. Підсумкові бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів, отриманих здобувачем протягом семестру та балів, набраних на підсумковому контролі.</p> <p>https://drive.google.com/file/d/1aD_jeL-jGRbDWAegkQ58tdMxxbqQKuff/view</p>
-------------------------	---

Таблиця 1

Кількісне оцінювання результатів навчання

Поточний контроль і модульний контроль (60 балів)								Екзамен	Сума
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2			Змістовий модуль 3			
Поточний контроль	МКР	Самостійна робота	Поточний контроль	МКР	Самостійна робота	Поточний контроль	ІНДЗ	40	100
10	10	5	15	10	5	3	2		

Таблиця 2

Таблиця відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти

Рейтингова оцінка з кредитного модуля	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A (відмінно)	відмінно
82-89	B (дуже добре)	добре
75-81	C (добре)	
67-74	D (задовільно)	задовільно
60-66	E (достатньо)	
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)	незадовільно
34 і менше	F (незадовільно з обов'язковим проведенням додаткової роботи щодо вивчення навчального матеріалу кредитного модуля)	

<p>Перелік орієнтовних питань до підсумкового контролю</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Визначте основні принципові позиції створення зони європейської вищої освіти (цілі Болонського процесу) в Україні. 2. Охарактеризуйте систему вищої освіти в Україні. 3. Дайте порівняльну характеристику порівняльну характеристику таких видів навчальних занять як: лекція, практичне, лабораторне та індивідуальне заняття, консультація. 4. Охарактеризуйте самостійну роботу здобувачів вищої освіти. 5. Назвіть види порушень академічної доброчесності. 6. Назвіть види академічної мобільності. 7. Дайте визначення поняття «дитина з особливими освітніми потребами» та наведіть сучасні наукові синоніми. 8. Назвіть основні категорії дітей з особливими освітніми потребами. 9. Назвіть причини порушень психофізичного розвитку у дітей. 10. Визначте проблеми розвитку властиві всім категоріям дітей з особливими освітніми потребами. 11. Поясніть сутність складної структури порушеного розвитку. 12. Визначте особливості процесу порушеного розвитку. 13. Дайте визначення спеціальної педагогіки, назвіть її предмет та завдання. 14. Визначте галузі спеціальної педагогіки. 15. Охарактеризуйте зв'язок спеціальної педагогіки з іншими науками. 16. Розкрийте сутність основних понять спеціальної педагогіки. 17. Охарактеризуйте принципи організації навчання для дітей з особливими освітніми потребами в умовах різних типів закладів. 18. Визначте систему закладів для дітей з особливими освітніми потребами. 19. <i>Визначте завдання роботи інклюзивно-ресурсного центру.</i> 20. Розкрийте поняття інклюзії та інклюзивної освіти. 21. Назвіть переваги та бар'єри впровадження інклюзивної освіти. 22. Визначте структуру та зміст професійної діяльності фахівця спеціальної освіти. 23. Назвіть професійні функції (напрямів діяльності) фахівця спеціальної освіти. 24. Визначте вимоги до особистості фахівця спеціальної освіти. 25. Охарактеризуйте професійну мобільність фахівців спеціальної освіти. 26. Охарактеризуйте основні закономірності розвитку мовлення в онтогенезі. 27. Назвіть причини виникнення порушень мовлення. 28. Назвіть клініко-педагогічну класифікацію порушень мовлення. 29. Назвіть психолого-педагогічну класифікацію порушень мовлення. 30. Опишіть особливості розвитку дітей з порушеннями мовлення. 31. Охарактеризуйте заклади для дітей з порушеннями мовлення. 32. Розкрийте поняття затримки психічного розвитку як психолого-педагогічної проблеми. 33. Охарактеризуйте різні види затримки психічного розвитку. 34. Дайте психолого-педагогічну характеристику дітей із ЗПР. 35. Дайте визначення паралічу, охарактеризуйте функціональні та органічні паралічі. 36. Охарактеризуйте ДЦП та його форми. 37. Охарактеризуйте ДЦП та причини його виникнення. 38. Дайте характеристику поліомієліту та прогресуючих м'язевих атрофій.
---	--

39. Охарактеризуйте відносно легкі психічні розлади неспсихотичного типу, які виникають при наявності ДЦП.
40. Охарактеризуйте спеціальні заклади освіти для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату.
41. Назвіть причини виникнення порушень слуху.
42. Дайте визначення понять «глухота», «зниження слуху», «пізнооглухлість».
43. Охарактеризуйте особливості мовлення дитини зі зниженим слухом.
44. Назвіть класифікацію порушень слухової функції.
45. Охарактеризуйте спеціальні заклади освіти для дітей з порушеннями слуху.
46. Охарактеризуйте прогресуючі та стаціонарні порушення зорового аналізатора.
47. Назвіть причини виникнення порушень зору.
48. Визначте особливості психічного розвитку незрячих дітей.
49. Визначте особливості психічного розвитку дітей зі зниженим зором.
50. Визначте причини виникнення якісних особливостей психічного розвитку дітей з порушеннями зору.
51. Назвіть класифікацію порушень зорової функції.
52. Охарактеризуйте спеціальні заклади освіти для дітей з порушеннями зору.
53. Дайте визначення інтелектуальним порушенням, назвіть основні ознаки.
54. Визначте структуру порушеного розвитку при інтелектуальних порушеннях.
55. Охарактеризуйте види інтелектуальних порушень.
56. Визначте відмінність між олігофренією і деменцією.
57. Назвіть ступені інтелектуальних порушень згідно сучасної Міжнародної класифікації хвороб.
58. Охарактеризуйте легкий ступінь інтелектуальних порушень.
59. Охарактеризуйте помірний ступінь інтелектуальних порушень.
60. Охарактеризуйте важкий ступінь інтелектуальних порушень.
61. Охарактеризуйте глибокий ступінь інтелектуальних порушень.
62. Визначте мету різних типів закладів для дітей з інтелектуальними порушеннями і яким чином вона реалізується.
63. Охарактеризуйте спеціальні заклади освіти для дітей з легким ступенем інтелектуальних порушень.
64. Визначити причини виникнення інтелектуальних порушень.
65. Визначити відмінність порушень емоційно-вольової сфери від інших порушень психофізичного розвитку.
66. Охарактеризуйте недорозвиток емоційно-вольової сфери внаслідок недостатності регулюючої функції лобних відділів кори головного мозку.
67. Дайте характеристику психопатії як порушення емоційно-вольової сфери у дітей.
68. Дайте характеристику неврозів у дітей.
69. Дайте характеристику реактивним станам у дітей.
70. Дайте характеристику конфліктним переживанням у дітей.
71. Охарактеризуйте розлади спектру аутизму у дітей.
72. Назвати класифікацію шкідливих та небезпечних чинників, що супроводжують навчальний процес та трудову діяльність.
73. Охарактеризувати природні небезпечні процеси і явища.

	<p>74. Методи та засоби захисту від іонізуючого випромінювання.</p> <p>75. Охарактеризувати вплив інформаційного чинника на здоров'я людини та безпеку суспільства, формування адитивної поведінки у дітей з ООП.</p> <p>76. Охарактеризуйте першу допомогу при кровотечах та травмах кісток.</p>
<p>Рекомендована література (основна, додаткова, інтернет-ресурси)</p>	<p>Основна:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Безпека життєдіяльності та охорона праці: навч. посіб. / П.С. Атаманчук, Р.М. Білик, В.В. Мендерецький, О.П. Панчук, Т.Д. Поведа, О.Г. Чорна. Кам'янець-Подільський : ТОВ «Друкарня «Рута»», 2017. 164 с. 2. Колишкін О.В. Корекційна освіта. Вступ до спеціальності: навч. посіб. Суми : Університетська книга, 2013. 391 с. https://repository.sspu.sumy.ua/handle/123456789/4001 3. Миронова С.П., Гаврилов О.В., Матвєєва М.П. Основи корекційної педагогіки: навч.-метод. посіб. / за заг. ред. С.П. Миронової. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2010. 264 с. <p>Додаткова</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Безпека життєдіяльності та охорона праці: навч. посіб. / П.С. Атаманчук, В.В. Мендерецький, О.П. Панчук, О.Г. Чорна. Київ : Центр учбової літератури, 2011. 175 с. 2. Гаврилов О.В. Особливі діти в закладі і соціальному середовищі: навч. посіб. Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2009. 308 с. 3. Дефектологічний словник: навч. посіб. / за ред. В.І. Бондаря, В.М. Синьова. Київ : МП Леся, 2011. 528 с. 4. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII (Редакція станом на 12.05.2022). https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text. 5. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII набрав чинності 28 вересня 2017 р. https://osvita.ua/legislation/law/2231/ 6. Колупаєва А.А., Савчук Л.О. Діти з особливими освітніми потребами та організація їх навчання. Видання доповнене та перероблене: наук.-метод. посіб. Київ : «АТОПОЛ», 2011. 274 с. http://www.ussf.kiev.ua/ieeditions/22/ 7. Колупаєва А.А., Таранченко О.М. Навчання дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивному середовищі: навч.-метод. посіб. Харків : Вид-во «Ранок», 2019. 304 с. https://cutt.ly/HCBB4uz 8. Логопедія: підручник / М.К. Шеремет, В.В. Тарасун, С.Ю. Конопляста, В.О. Кондратенко та ін. Київ : Слово, 2014. 672 с. 9. Мамічева О.В. Корекція затримки психічного розвитку засобами фізичного виховання. Слов'янськ, 2008. 168 с. https://cutt.ly/uCVNqo8 10. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про інклюзивно-ресурсний центр» від 12.07.2017 р. № 545. http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/545-2017-%D0%BF 11. Сак Т.В. Особлива дитина: Від народження до 6 років: поради батькам. Київ : Літера ЛТД, 2008. 144 с. 12. Синьов В.М. Психолого-педагогічні основи дефектології та пенітенціарії. Київ : «МП Леся», 2010. 779 с. 13. Синьова Є.П., Федоренко С.В. Тифлопедагогіка: Підручник для студентів вищих навчальних закладів. Київ : НПУ імені М.П. Драгоманова, 2018. 325с.

	<p>http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/34588/Tyflopedahohika_2018.pdf?sequence=1</p> <p>14. Скрипник Т.В. Феноменологія аутизму: монографія. Київ : «Фенікс», 2010. 368 с.</p> <p>15. Спеціальна педагогіка : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / О.В. Мартинчук, І.М. Маруненко, К.В. Луцько та ін. Київ : Київ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2017. 364 с. https://cutt.ly/FCBN4Px</p> <p>16. Сурдопедагогіка. Хрестоматія / за ред. М.І. Фомічової. Київ : НПУ імені М.П. Драгоманова, 2003. 262 с.</p> <p>17. Тарасун В.В. Аутологія: монографія. Київ : «МП Леся», 2014. 580 с.</p> <p>18. Чеботарьова О.В., Коваль Л.В., Данілавичюте Е.А. Дитина із церебральним паралічем. Харків : Вид-во «Ранок», ВГ «Кенгуру», 2018. 40 с. https://cutt.ly/sCB1xwoю</p> <p>19. Шевцов А.Г. Освітні основи реабілітології: монографія. Київ : МП Леся, 2009. 484 с.</p> <p>20. Яковлева С.Д. Анатомо-фізіологічні та клінічні основи дефектології: навч. посіб. Херсон, 2004. 217 с.</p>										
	<p>Інтернет-ресурси:</p> <table border="1"> <tr> <td data-bbox="536 801 951 837">http://www.nbu.gov.ua</td> <td data-bbox="951 801 1444 837">Бібліотека ім. В.І.Вернадського</td> </tr> <tr> <td data-bbox="536 837 951 873">https://library.kpnu.edu.ua/</td> <td data-bbox="951 837 1444 873">Бібліотека К-ПНУ імені Івана Огієнка</td> </tr> <tr> <td data-bbox="536 873 951 909">http://psycholib.freevar.com/</td> <td data-bbox="951 873 1444 909">Бібліотека психолого-педагогічної літератури</td> </tr> <tr> <td data-bbox="536 909 951 981">https://aqce.com.ua/</td> <td data-bbox="951 909 1444 981">Фахове видання «Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки)»</td> </tr> <tr> <td data-bbox="536 981 951 1052">https://sj.npu.edu.ua/index.php/kpsp/issue/archive</td> <td data-bbox="951 981 1444 1052">Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 19. Корекційна педагогіка та спеціальна психологія</td> </tr> </table>	http://www.nbu.gov.ua	Бібліотека ім. В.І.Вернадського	https://library.kpnu.edu.ua/	Бібліотека К-ПНУ імені Івана Огієнка	http://psycholib.freevar.com/	Бібліотека психолого-педагогічної літератури	https://aqce.com.ua/	Фахове видання «Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки)»	https://sj.npu.edu.ua/index.php/kpsp/issue/archive	Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 19. Корекційна педагогіка та спеціальна психологія
http://www.nbu.gov.ua	Бібліотека ім. В.І.Вернадського										
https://library.kpnu.edu.ua/	Бібліотека К-ПНУ імені Івана Огієнка										
http://psycholib.freevar.com/	Бібліотека психолого-педагогічної літератури										
https://aqce.com.ua/	Фахове видання «Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки)»										
https://sj.npu.edu.ua/index.php/kpsp/issue/archive	Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 19. Корекційна педагогіка та спеціальна психологія										